

I. R. HUMENNA
Ternopil

FEATURES OF TRAINING FUTURE DOCTORS FOR PROFESSIONAL COMMUNICATION

The article deals with the meaning of the phenomena «professional communication training», «training of the professional foreign language of the future doctors», «communication culture physicians» on the basis of the analysis of scientific works. The features of communicative training of students of medical specialties have been investigated. Specificity of professional communication doctor's peculiarities of communication in the medical field have been grounded. Communicative culture doctor with a patient was characterized. The conditions for achieving a high level of student's foreign communication. Methods of innovation teaching that promote the development of professional communication of future doctors have been determined.

Key words: professional communication, communicative culture, training of the professional foreign language, features communication doctor.

И. Р. ГУМЕННАЯ
г. Тернополь

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ

В статье на основе анализа научных работ рассмотрена сущность понятий «профессиональная коммуникативная подготовка», «профессиональная иноязычная подготовка будущих врачей», «коммуникативная культура врачей». Исследованы особенности коммуникативной подготовки студентов медицинских специальностей. Обоснованно специфику профессиональной коммуникации врача. Проанализированы особенности коммуникации в медицинской сфере. Охарактеризована коммуникативная культура врача с пациентом. Определены условия для достижения высокого иноязычного коммуникативного уровня студентов. Определены инновационные формы и методы обучения, способствующие развитию профессиональной коммуникации будущих врачей.

Ключевые слова: профессиональная коммуникация, коммуникативная культура, профессиональная иноязычная подготовка, особенности коммуникации врача.

Стаття надійшла до редколегії 15.02.201

УДК 371.134: 811.1/.2 + 81'24 (045)

С. С. ДАНИЛЮК
м. Черкаси
sedan@bigmir.net

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ

У статті вивчено особливості використання Інтернет-ресурсів та Інтернет-технологій з освітньою метою. Зроблено спробу визначити місце й роль Всесвітньої павутини в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Виокремлено два основних напрями використання Інтернет-технологій у навчальному процесі. Крім того, побудовано типологію повідомлень на форумі в освітньому просторі за допомогою Інтернет-технологій. Водночас визначено кількість дидактичних завдань у ході використання Інтернет-технологій для здійснення навчального процесу.

Ключові слова: Інтернет-ресурси, Інтернет-технології, інформаційно-освітній простір, дидактичні завдання, цілі навчання.

Постіндустріальне суспільство нині характеризується тим, що інформація втратила своє значення через її безпрецедентне зростання. Для молодого покоління Інтернет став середовищем життя, а отже, розвитку й освіти, інформація характеризується поліфонією джерел. І тепер «немає жодних сумнівів у тому, що вплив, який Інтернет справляє на су-

часне суспільство й окремих користувачів, є глибшим і системнішим за вплив будь-якої іншої технічної системи» [4, 5]. Зазначені умови, безсумнівно, впливають на освіту в сучасному суспільстві.

Наразі формування нової системи освіти займає місце, котре характеризується інтеграцією в глобальному інформаційно-освіт-

ньому просторі. Цей процес характеризується значними змінами в навчальному процесі, пов'язаними із прийняттям відповідних змін у змісті освітніх технологій, які значною мірою залежать від сучасних технічних можливостей і сприяють гармонійному введенню інформаційного суспільства [3].

Проведений аналіз наукової літератури свідчить про те, що у вітчизняній педагогіці практично відсутні дослідження, у яких розкрито потенційні можливості використання ІКТ як засобу формування професійної компетентності фахівця. Безперечно цінність для визначення сутності та змісту ІКТ-компетентності становлять роботи вітчизняних (Г. М. Алексєєвої, Л. П. Буркот, Г. А. Дегтярьової, О. В. Тузової та ін.) і зарубіжних (В. А. Адольфа, О. Б. Зайцевої, І. Ф. Ісаєва, І. В. Скларової та ін.) дослідників. Аналіз теоретичних досліджень і практичного досвіду сучасної педагогічної діяльності показує, що, незважаючи на пильну увагу до підвищення якості професійної підготовки студентів, проблема використання ІКТ як засобу формування професійної компетентності фахівців залишається недостатньо вивченою.

Сутність процесу інформатизації, який набув значного поширення в царині освіти та значною мірою вплинув на динаміку розвитку сучасного суспільства, розкрито в роботах як вітчизняних (Р. С. Гуревич, К. І. Делегей, Н. В. Жаркова, І. Г. Сосюк й ін.), так і зарубіжних учених (Д. Белл, А. А. Вербицький, Т. П. Вороніна, К. К. Колін, А. Тоффлер й ін.). Водночас дидактичний потенціал інтернет-технологій висвітлено в низці дисертацій вітчизняних (В. М. Андрієвська, А. М. Коломієць, К. Р. Колос, О. В. Суховірський та ін.) і зарубіжних (Н. І. Аршинова, М. Б. Бетуганова, Ю. М. Верьовкіна-Рахальська, А. Д. Гарцов й ін.) дослідників. За мету дослідження поставлено завдання вивчити особливості процесу формування професійної компетентності майбутніх фахівців за допомогою використання Інтернету як сучасного інформаційно-комунікаційного засобу в аспекті його дидактичного потенціалу.

Інтернет-ресурси й інтернет-технології стали частиною сучасного суспільства й міцно зайняли свої позиції. Ми маємо великий досвід їхнього використання з освітньою ме-

тою. Нині інтернет-технології є одним із найефективніших засобів навчання. Ресурси цієї глобальної мережі замінили паперові носії інформації, що робить процедуру знаходження необхідної інформації простою та зручною. Інтернет як новий альтернативний спосіб знаходження цікавої інформації, а також ілюстрацій, відео та звукової інформації на будь-яку тему став доступним.

У той самий час «використання Інтернету в аудиторії не має бути самоціллю. Для того, щоб правильно визначити місце й роль Інтернету у викладанні мови, у першу чергу, слід знайти чітку відповідь на питання: для кого, для чого, коли й якою мірою він має використовуватися» [6, 27]. Треба знайти відповіді на всі ці питання на стадії підготовки до заняття.

В умовах інформатизації освіти використання інформаційно-комунікаційних технологій, а також інтернет-технологій у навчальному процесі можуть значно підвищити його ефективність. Зокрема використання інформаційно-комунікаційних технологій уможливує створення умов для майбутніх фахівців для формування й розвитку мовних і комунікативних навичок, беручи до уваги їхні особисті потреби та специфічні характеристики, успішно реалізує ідеологію особистісно орієнтованої освіти.

Наразі існує два основних напрями використання інтернет-технологій у навчальному процесі [5]:

- 1) як засіб пошуку інформації та доступу до знань;
- 2) в умовах самостійної роботи студентів в онлайн-просторі можна виконувати завдання з написання веб-квестів, які потім можуть бути використані для індивідуальної чи групової роботи в аудиторії для глядачів. За допомогою різних веб-редакторів і програм-перекладачів можна створити свої особисті веб-сторінки й розміщувати їх у мережі університету та мережі Інтернет.

Упровадження Інтернет-технологій у сфері освіти може зробити свій внесок у розвиток системи відкритого та дистанційного навчання. Традиційні методи дистанційного доставлення навчальних матеріалів й організації зворотного зв'язку між викладачами та студентами, у тому числі й поштового та телефонного зв'язку, наразі поступилися електронній пошті й інтернет-трафіку.

Освітні установи всіх типів і рівнів освіти певною мірою зараз використовують різні елементи дистанційного навчання за допомогою глобальної мережі Інтернет. Багато прикладів практичного застосування інтернет-технологій у системі вищої освіти можуть забезпечити ті спеціалізовані вищі навчальні заклади дистанційного навчання, котрі роблять доступними за допомогою Інтернету більшість своїх навчальних матеріалів. Багато університетів й інститутів можуть скористатися послугами Всесвітньої павутини для підтримки роботи дистанційних курсів, організованих ними.

Використовуючи інформаційні інтернет-ресурси для занять, викладачі мають здійснювати їх аналіз, оскільки більшість із них не мають жодної освітньої мети. Експертиза має проводитися комплексно з урахуванням [5]: а) джерела інформації (точності, надійності, достовірності тощо); б) її актуальності; в) складності мови матеріалу; г) історичної складності тексту (з посиланням на історичні факти в тексті, незнання котрих впливає на розуміння тексту); е) психолого-фізіологічних особливостей інформації (відповідність віковим і психологічним особливостям студентів, важливість їхньої освіти та розвитку).

Обрані відповідно до цих критеріїв матеріали зберігаються в медіа-бібліотеці чи на освітньому порталі (інформаційному центрі університету), чи в домашній колекції викладача. Необхідно систематизувати наявний фонд освітніх інтернет-ресурсів, програм, програм електронного навчання за категоріями, створюючи електронний каталог матеріалів за типом мультимедійних об'єктів (тексти, фотографії, звукові файли, анімаційні об'єкти тощо).

У ході використання освітніх інтернет-технологій у педагогічній діяльності викладачі мають розглянути питання про доцільність їхнього використання. Іншими словами, вони мають вирішити на досягнення яких цілей і розв'язання яких дидактичних завдань спрямоване використання тієї чи тієї Інтернет-технології, оскільки їхнє некритичне використання не дасть бажаного результату. Викладач повинен також надати майбутнім фахівцям необхідну допомогу (створити

детальні інструкції, проконсультувати й здійснити технічну підготовку). Освітні Інтернет-технології можуть бути використані в різних типах навчальних дій: використання справжніх Інтернет-ресурсів у межах відповідної теми заняття, самостійна робота студентів із пошуку необхідної інформації на задану тему (створення веб-квестів) [5].

Виокремлюється така типологія повідомлень в освітньому просторі за допомогою інтернет-технологій [1]: а) тиражування новинних матеріалів про проблеми в царині освіти, передового досвіду тощо (для викладачів); б) розміщення матеріалів для занять, навчально-демонстраційних матеріалів, домашніх завдань тощо (для студентів); в) засоби зв'язку між викладачами та студентами (режим «питання-відповідь», форуми, тестування, опитування тощо).

Однією з головних складнощів визначення дидактичного потенціалу Інтернету є постійні та значні еволюційні зміни в Інтернет-технологіях поряд зі змінами в освітніх парадигмах, які відбито в поточній реформі системи освіти всього світу. Сучасний якісно новий етап визначається не лише розвитком Інтернет-технологій, а й дидактичними можливостями, котрі нове покоління інформаційно-комунікаційних технологій дає для досягнення нових цілей освіти [8, 57].

Робота в Інтернеті є цікавою для студентів. Вона репрезентує наявну реальність – комп'ютеризацію всіх аспектів людської діяльності. Ця діяльність сприяє зростанню рівня мотивації майбутніх фахівців до професійної діяльності, виховує незалежність, формує інформаційну компетентність майбутніх фахівців, сприяє розвитку аналітичних навичок. Інтернет-технології полегшують розкриття, збереження й розвиток особистісних якостей майбутніх фахівців [9, 94].

Слід зазначити, що використання інтернет-технологій буде ефективним лише в тому разі, коли правильно розуміється їхнє місце й роль в освітньому процесі [2, 22].

Як відомо, успішна професійна підготовка майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах значною мірою визначається ефективністю самостійної роботи студентів удома. Використання інтернет-технологій у на-

вчальному процесі робить самостійну роботу майбутніх фахівців продуктивною. Вдома студенти отримують доступ до великої кількості інформації, яка цікавить їх і міститься на будь-яких освітніх ресурсах [2, 23].

Використання інтернет-технологій у навчальному процесі є «способом створення нових методів навчання на ґрунті синтезу основних методів навчання й реалізації комп'ютерної грамотності викладачів» [7, 132].

На завершення можна зазначити, що використання інтернет-технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців має низку переваг, особливо через розширення змісту освіти та його постійного оновлення.

Інтернет-технології дозволяють відразу знайти посилання на велику кількість відповідних сайтів, надаючи, таким чином, користувачеві вибір, забезпечуючи здатність поєднання ресурсів, а також їхнє перероблення. Працюючи з пошуковими системами, шукаючи інформацію в Інтернеті, майбутні фахівці активують посилання одне за одним. Навіть не замислюючись про це, вони автоматизують навички перегляду й пошуку інформації, намагаючись знайти необхідну інформацію. Порівнюючи лінійний текст із гіпертекстом, І. Браун відзначає переваги останнього та його вплив на мотивацію студентів: «... навігація за допомогою використання гіперпосилань набагато швидше та краще підходить для швидкого перегляду, ніж лінійний друкований текст. Усі матеріали репрезентують реальне використання мови, що, як правило, наразі є дуже актуальним. Студенти, як правило, вважають процес використання Інтернету цікавим, і це в цілому підвищує їхню мотивацію до виконання цього завдання» [10]. В. М. Василівська висловила думку про те, що робота з комп'ютером у групах із двох або трьох осіб робить свій внесок у розвиток комунікативних навичок майбутніх фахівців, навіть у тому разі, коли такі завдання не передбачають його. Це досягається завдяки тому, що, працюючи над проектом, студенти діляться своїми думками й ідеями [2, 24]. У свою чергу, вчені Дж. Кражка та Г. Фокс погоджуються з І. Браун у тому, що робота з Інтернет-ресурсами позитивно впливає на мотива-

цію студентів [12; 11]. Дотепер не було жодних сумнівів у тому, що роль викладачів у цій роботі є важливою. Усі дії мають бути чітко узгоджені й повинні здійснюватися регулярний контроль роботи майбутніх фахівців із метою їхнього скеровування та спонукання.

Список використаних джерел

1. Ахмедов Н. Б. Формирование модели применения ИКТ в школе [Электронный ресурс] / Н. Б. Ахмедов // Информационные технологии в образовании (ИТО-2004). Конгресс конференций : [Сайт]. – Режим доступа: <http://www.ito.edu.ru/2004/Moscow/III/3/III-3-4153.html>. – Загл. с экрана.
2. Васильовская В. Н. Преимущества использования Интернет-технологий в преподавании иностранных языков / В. Н. Васильовская // Информатика, вычислительная техника и инженерное образование. – 2011. – № 2 (4). – С. 22-29.
3. Зайцева С. А. Современные информационные технологии в образовании [Электронный ресурс] / С. А. Зайцева. – Режим доступа: <http://sgpu2004.narod.ru/infotek/infotek2.htm>. – Загл. с экрана.
4. Кузнецова Ю. М. Психология жителей Интернета / Ю. М. Кузнецова. – М. : ЛКИ, 2011. – 224 с.
5. Ниматулаев М. М. Применение интернет и web-технологии в учебной деятельности при обучении иностранному языку [Электронный ресурс] / М. М. Ниматулаев // Сибирская ассоциация консультантов. Заочные научно-практические конференции : [Сайт]. – Режим доступа: <http://sibac.info/index.php/> 2009-07-01-10-21-16/1609web. – Загл. с экрана.
6. Подопригорова Л. А. Использование Интернета в обучении иностранным языкам / Л. А. Подопригорова // Иностранные языки в школе. – 2003. – № 5. – С. 25-31.
7. Потапова Р. К. Новые информационные технологии и лингвистика / Р. К. Потапова. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 320 с.
8. Раицкая Л. К. Дидактические и психологические основы применения технологий Веб 2.0. в высшем профессиональном образовании : Монография / Л. К. Раицкая. – М. : МГОУ, 2011. – 173 с.
9. Шукин А. Н. Современные методы и технологии обучения иностранным языкам / А. Н. Шукин. – М. : Филоматис, 2008. – 188 с.
10. Brown I. Internet Treasure Hunts – A Treasure of an Activity for Students Learning English [Electronic Resource] / I. Brown // The Internet TESL Journal : [Site]. – Vol. V. – No. 3. – March 1999. – Access mode: <http://iteslj.org/Lessons/Brown-TreasureHunts.html>. – Title from screen.
11. Fox G. The Internet: Making It Work in the ESL Classroom [Electronic Resource] / G. Fox // The Internet TESL Journal. – 1998. – September. – Vol. IV. – No. 9. – Access mode: <http://iteslj.org/Articles/Fox-Internet.html>. – Title from screen.
12. Krajka J. Using the Internet in ESL Writing Instruction [Electronic Resource] / J. Krajka // The Internet TESL Journal. – 2000. – November. – Vol. VI. – No. 11. – Access mode: <http://iteslj.org/Techniques/Kraika-WritingUsingNet.html>. – Title from screen.

S. S. DANYLIUK

Cherkasy

**FORMATION OF FUTURE SPECIALISTS' PROFESSIONAL
COMPETENCE IN INTERNET MEDIUM**

Specific features of usage of Internet resources and Internet technologies for educational purposes are studied in the paper. Attempts to determine the place and role of the World Wide Web in language teaching are also made. Two main areas of usage of Internet technologies in the study of foreign languages are singled out in the article. Besides, the typology of posts in the educational space with the help of Internet technologies is constructed. Simultaneously a number of didactic tasks in the process of usage of Internet technologies in teaching foreign languages is determined.

Key words: Internet resources, Internet technologies, information-and-education space, didactic tasks, educational objectives.

С. С. ДАНИЛЮК

г. Черкасы

**ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ В ИНТЕРНЕТ-СРЕДЕ**

В статье рассмотрена специфика использования Интернет-ресурсов и Интернет-технологий в образовательных целях. Также предпринимаются попытки определить место и роль всемирной сети Интернет в обучении языку. В статье выделены две основные сферы использования Интернет-технологий в процессе изучения иностранных языков. Кроме того, строится типология сообщений в образовательном пространстве с помощью Интернет-технологий. Одновременно определены целый ряд дидактических задач в процессе использования Интернет-технологий для обучения иностранным языкам.

Ключевые слова: Интернет-ресурсы, Интернет-технологии, информационно-образовательное пространство, дидактические задачи, образовательные цели.

Стаття надійшла до редколегії 12.02.2015

УДК 378

М. Р. ДЕМ'ЯНЧУК

м. Рівне

dmr-rv@ukr.net

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
БАКАЛАВРІВ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ
НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ**

Для визначення оптимальних педагогічних умов підготовки майбутніх бакалаврів медсестринської справи на засадах компетентнісного підходу взято до уваги структуру основ професійної компетентності, щоб на формування кожного компонента спрямовувалася реалізація однієї педагогічної умови. Формування професійно-ціннісного компоненту здійснено шляхом реалізації педагогічної умови зі створення мотиваційно-ціннісного середовища в навчальному процесі для вироблення в студентів ціннісного ставлення до опанування фахом бакалавра медсестринської справи. Світоглядно-когнітивний компонент сформовано завдяки спрямуванню студентів на розширення когнітивного складника професійного світогляду. Особистісно-розвивальний компонент сформовано в процесі організації самоосвітньої діяльності та вироблення в студентів умінь і навичок етично-деонтологічної поведінки як ціннісного надбання особистості майбутнього бакалавра медсестринської справи.

Ключові слова: педагогічні умови, бакалаври, сестринська справа.

Підготовка майбутніх бакалаврів медсестринської справи та формування в студентів основ професійної компетентності під час навчання в медичному ВНЗ є об'єктивною потребою навчального закладу. Тому провід-

ною проблемою фахової підготовки майбутніх бакалаврів медсестринської справи в системі середньої професійної медичної освіти є визначення, обґрунтування, організація та реалізація педагогічних умов, які забезпечу-